

Prosessi/projekti
Merja Kuosmanen
2013

Johdannoksi
'Seisovaa vettä'
Pasi Sahlberg
opettaja.fi/syyskuu 2013

Pisa-menestys on nostanut suomalaisen koulun maailman mielenkiinnon kohteeksi. Menestyksen aalloilla on ratsastettu reilut yksitoista vuotta, mutta maineen katveessa rahat kupenevat, koulut eriarvoistuvat, opettajat väsyvät ja koulunkäynti huvittaa oppilaita entistä vähemmän. Tuoreimmassa Pisa-tutkimuksessa suomalaisoppilaiden tulokset olivat piirun verran heikentyneet. Sahlbergin mielestä Pisan torni horjuu, eikä siihen ole enää syytä nojata.

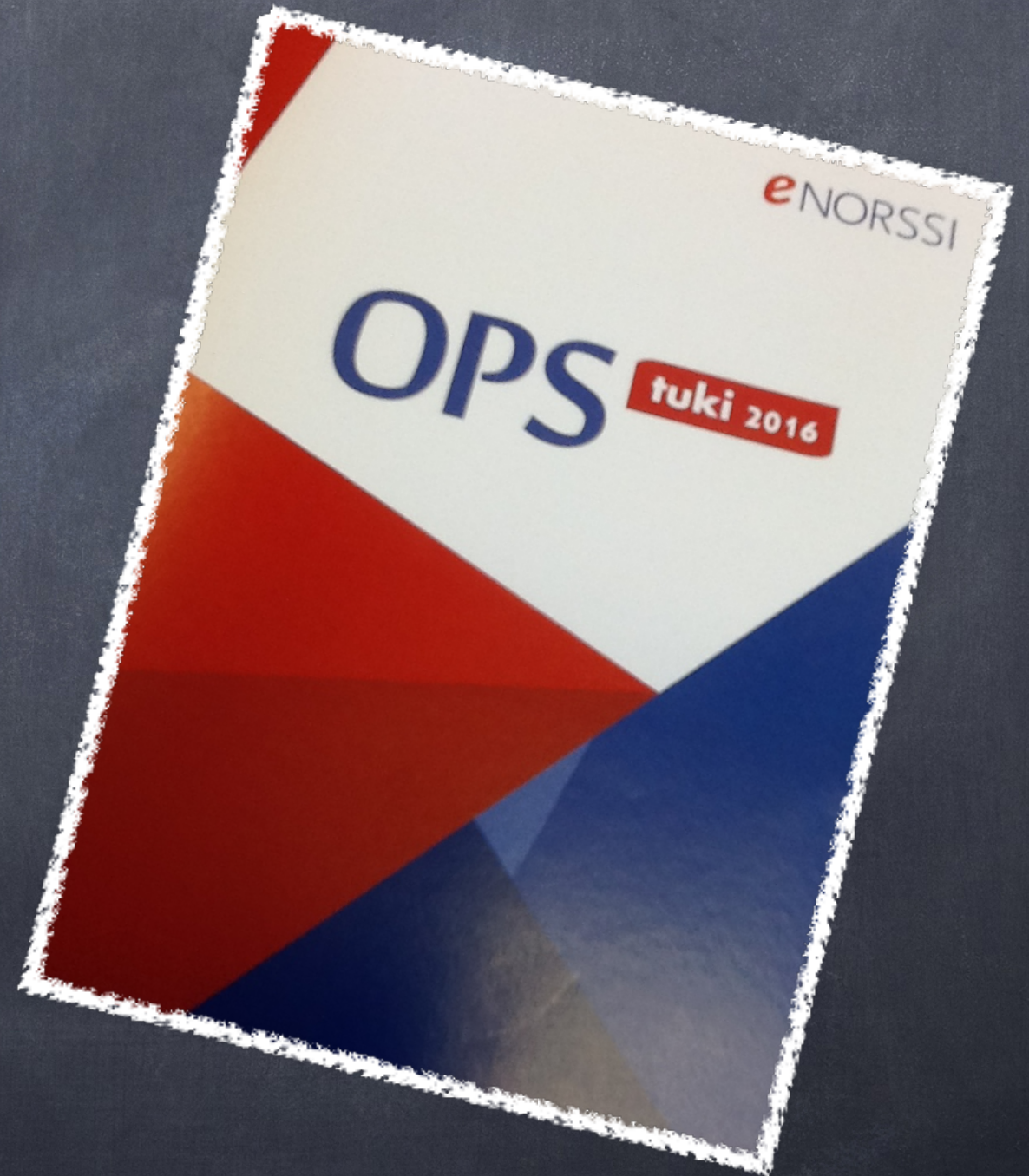
Perustukset on rakennettava uudelleen,
sillä maailma muuttuu vauhdilla.-

Kuntarakenne, sosiaali- ja terveyspalvelut
ja eläkejärjestelmä ovat remontissa, mutta
koulu polkee paikallaan. Suomessa näyttää
olevan helppo saada isojakin asioita
aikaan silloin, kun niitä luodaan tyhjästä
tai muutosta tehdään pakon edessä.

Olemassa olevien asioiden uudistaminen
on osoittautunut paljon vaikeammaksi, ja
kehittämisinto on hukkunut tuottavuuden
ja tehokkuuden retoriikkaan.

Keinoja muutokseen?

- Sahlberg:
- -Meillä on paljon opettajia ja rektoreita, jotka olisivat valmiita tekemään isojakin asioita, jos olisi joku, joka tätä hommaa johtaisi.

Sahlberg

- Oppilaiden oman intohimon löytämisen lisäksi on opittava lisää yhteistyötaitoja ja empatiaa.
- Nopea harppaus digiaikaan murentaa koulun tehtävän tiedon jakajana. Tietotekniikan vyöryminen oppilaiden maailmaan tuntuu jättävän Sahlberginkin neuvottomaksi.

OPS 2016

OPS-prosessi
Avain muutokseen?

Prosessi vs. Projekti

- Mitä on prosessi?

Erot

- Projekti

- prosessi

- • Projekti on sarja ainutlaatuisia, monimutkaisia ja toisiinsa kytkeytyviä toimintoja, joilla on yksi tavoite tai päämäärä ja jotka pitää toteuttaa määrättyssä ajassa, määrätyllä budjetilla ja määrättyjen spesifikaatioiden mukaan.
- • Prosessi tarkoittaa yleisesti edistymistä. Prosessi on sarja suoritettavia toimenpiteitä, jotka tuottavat määritellyn lopputuloksen. Prosessin toteuttaminen ja prosessin mukaisesti toimiminen voi viedä aikaa, tilaa, vaatia resursseja tai asiantuntemusta. Prosessissa tapahtumat ja suoritteet toistuvat samankaltaisina jostain määritellystä näkökulmasta tarkasteltuna. Ari Myllyviita, HY, Viikin normaalikoulu

Prosessijohdaminen

- • Prosessijohdaminen on lähestymistapa johtamiseen, jossa organisaation suunnittelun ja ohjaamisen lähtökohdaksi ja huomion kohteeksi valitaan toimintaprosessi
- • Prosessin johtamisesta vastaa tiimi.
Myllyviita

Prosessin toimintaympäristö

- • Mikä on meidän toimintaorganisaatio?
- • Mitä toimijoita meillä on OPS-työssä mukana?
- • Keitä pitäisi olla mukana?
- • Keihin OPS-työ vaikuttaa?

Tutkimuspohjaa muutokselle, ops- prosessille

**Marjo Kyllönen, Tulevaisuuden
koulu ja johtaminen Skenaariot
2020-luvulla Acta Universitatis
Tampereensis 1678. 040- 190
9800. www.uta.fi/taju, [http://
granum.uta.fi](http://granum.uta.fi)**

Marjo Kyllösen väitöstyön keskeisiä käsitteitä

- Globalisaatio
- Verkostoyhteiskunta
- Yksilöllistyminen
- Elinikäinen oppiminen,
laaja-alainen oppiminen
- Digitaaliset
oppimisympäristöt
- OPPIVA ORGANISAATIO
- Marjo Kyllönen, 2011

Oppiva organisaatio

- Oppivan organisaation perusperiaatteiden noudattaminen jää helposti pinnalliseksi koulun perinteisessä toimintakulttuurissa, jossa suuri osa opettajien työstä on edelleen yksinäistä ja eristäytynyttä. Luontaista kohtaamista ja jakamista ei pääse syntymään, ja jos yhteinen ymmärrys puuttuu, asioita tarkastellaan helposti kapeasti oman työn kannalta, ja keskinäiset suhteet sekä suhde koko organisaatioon jäävät löyhiksi. Asioiden kokonaisvaltaista hahmottamista ja päätöksentekoa sekä päätöksiin sitoutumista vaikeuttavat lisäksi koulun arjen pirstaleisuus ja lyhytjännitteisyys sekä riskien välttäminen. Yksin tekemisen ja irrallisuuden toimintakulttuuria vahvistavat koulun defensiiviset rutiinit, kuten viittaaminen aika- ja resurssipulaan, jotka estävät tehokkaasti vuorovaikutusta ja yhdessä oppimista, mutta luovat samalla illuusiota hyvin toimivasta vuorovaikutuksesta. (Eilertsen ym. 2008, 300; Fullan 2008; Johnson & Owens 2005, 52-53; Lam 2004; Louis 1998, 1086-87; Salo & Kuitunen 1998, 216-220; Soini ym. 2003, 288.)

- Marjo Kyllönen, 2011

• Todellinen oppiva yhteisö syntyy koulussa vain kriittisen dialogin kautta, jolloin keskustellaan avoimesti ja uskalletaan kyseenalaistaa perusolettamuksia. Käytännössä tämä tarkoittaa opettajan autonomiaan ja pedagogiseen vapauteen puuttumista, sillä muutoin ei synny aitoa kohtaamista ja avautumista vuorovaikutukseen, joita tarvitaan oppivan organisaation yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentamiseksi. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että koulun toiminnan tuloksellisuutta tulisi lähteä säätelemään ylhäältä tulevin standardein. Kyse on pikemminkin koulun tason toiminnasta ja luottamuksen toimintakulttuurista, joka mahdollistaa avoimen ja kriittisen dialogin, jolloin ulkoa tulevaa arviointia ja palautetta kyetään käyttämään koulun kehittämisen käynnistäjänä. Jos koulu joutuu toimimaan jatkuvassa tuloksellisuuden ja tehokkuuden sekä vertailun maailmassa, se voi johtaa yksittäisten virheiden ja epäonnistumisien tarkkailuun ja jopa ulkoisen arvioinnin poisselittämiseen, jolloin ei jää tilaa koulun rakenteita ja organisaatiokulttuuria uudistavalle oppimiselle ja muutokselle. (Beairsto 2003, 31-36; Eilertsen ym. 2008, 300; Hargreaves & Shirley 2008; Salo & Kuitunen 1998; Soini ym. 2003, 288.)

• Suora lainaus: Marjo Kyllönen, 2011, Tulevaisuuden koulu ja johtaminen Skenaariot2020-luvulla